

PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ (TEPE)

GEÇEN AYA GÖRE

Geçtiğimiz 3 ayda İşlerin gelişimi
4,9 puan
kötüleşti

Mevcut Stok düzeyi
0,1 puan
arttı

Satış beklentisi
10,9 puan
iyileşti

GEÇEN YILA GÖRE

Geçtiğimiz 3 ayda İşlerin gelişimi
3,1 puan
kötüleşti

Mevcut Stok düzeyi
1,6 puan
azaldı

Satış beklentisi
17,9 puan
iyileşti

GEÇEN YILA GÖRE

En yüksek artış elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektöründe
20,8 puan

En yüksek artış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde
24,5 puan

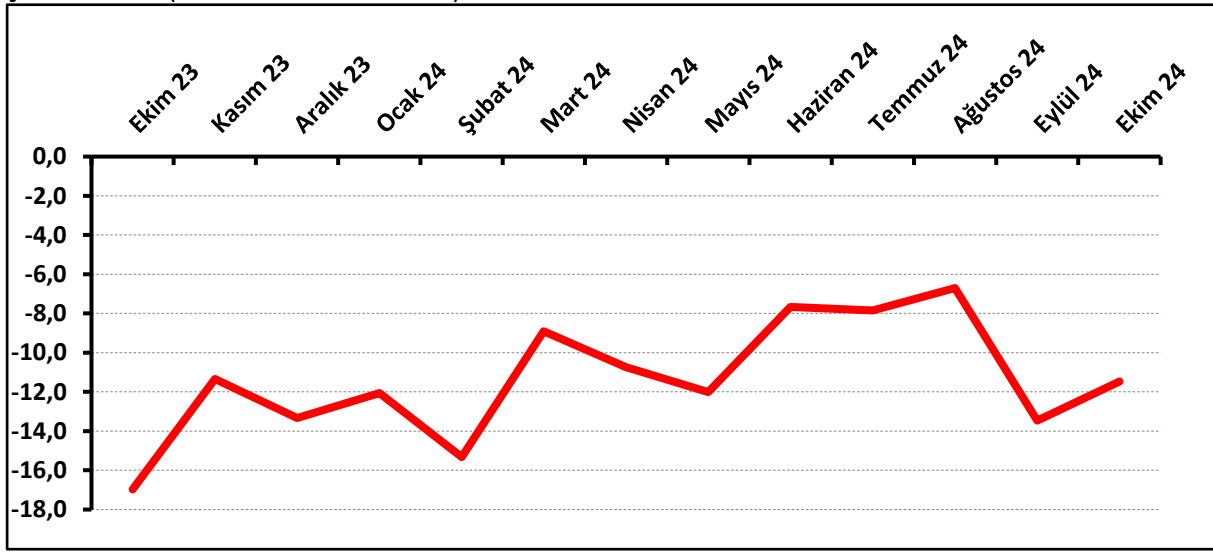
PERAKENDE GÜVENİ EKİM AYINDA YÜKSELDİ

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 5,5 puanlık, bir önceki aya göre ise 2,0 puanlık artışla -11,5 puan değerini aldı ve perakende güveni Ekim ayında da negatif seyrini korudu. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Ekim 2024'te yüzde 61,3 olurken önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 17,5'ten yüzde 13,6'ya geriledi. Ayrıca, önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı yüzde 63,6'dan yüzde 68,4'e yükseldi. Bölgeler bazında incelendiğinde ise ekim ayı perakende güveni en fazla Kuzeydoğu Anadolu'da arttı. Ege ve Akdeniz bölgelerindeki artış ortalamanın altında kaldı.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

TEPE değeri, -11,5 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 5,5 puan, geçen aya göre 2,0 puan arttı. TEPE değerinin yıllık değişiminde gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisine yönelik değerlendirmelerdeki iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 1,6 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Ekim 2023 – Ekim 2024)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-12,7	-9,3	-13,4	-22,8	-15,5	-19,5	-5,4	-6,2	-3,1	7,5	-0,7	-9,4
2023	-10,0	-3,6	-9,1	-3,4	-9,5	-10,3	-16,4	5,1	12,6	-17,0	-11,3	-13,3
2024	-12,1	-15,3	-8,9	-10,7	-12,0	-7,7	-7,8	-6,7	-13,5	-11,5		

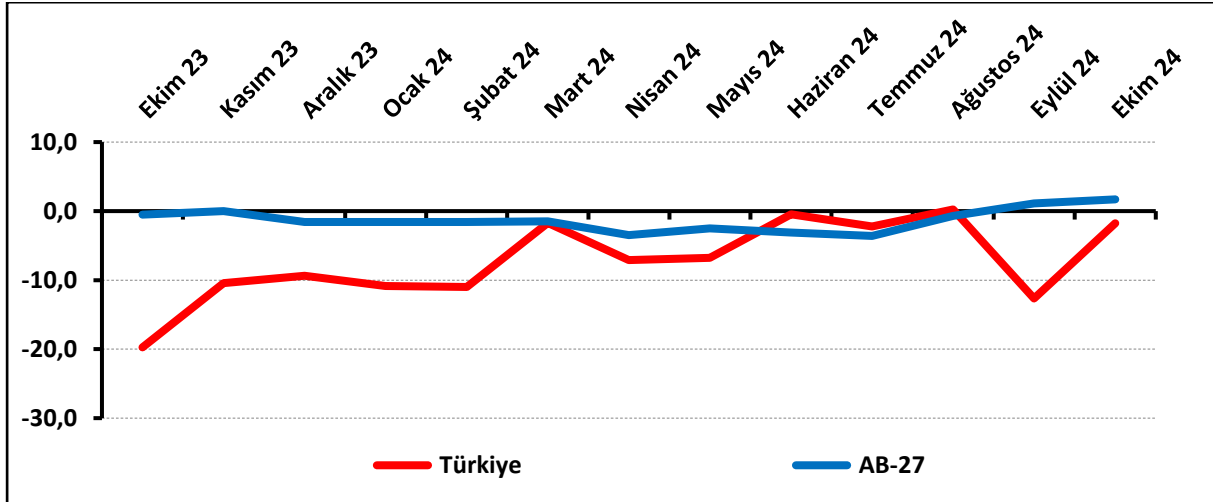
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ekim 2024'te -1,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 10,9 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 17,9 puan arttı.

Ekim 2024'te TEPE anketi katılımcılarından önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı yüzde 17,5'ten 13,6'ya gerilerken işlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 51,9'dan yüzde 60,6'ya yükseldi. Katılımcıların yüzde 25,7'si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İyileşme beklentilerinde mevsimsel etkiler, kötüleşme beklentilerinde enflasyon, alım gücünün düşmesi ve talebin daralması gibi gerekçelendirmeler öne çıktı.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ekim 2023 – Ekim 2024)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

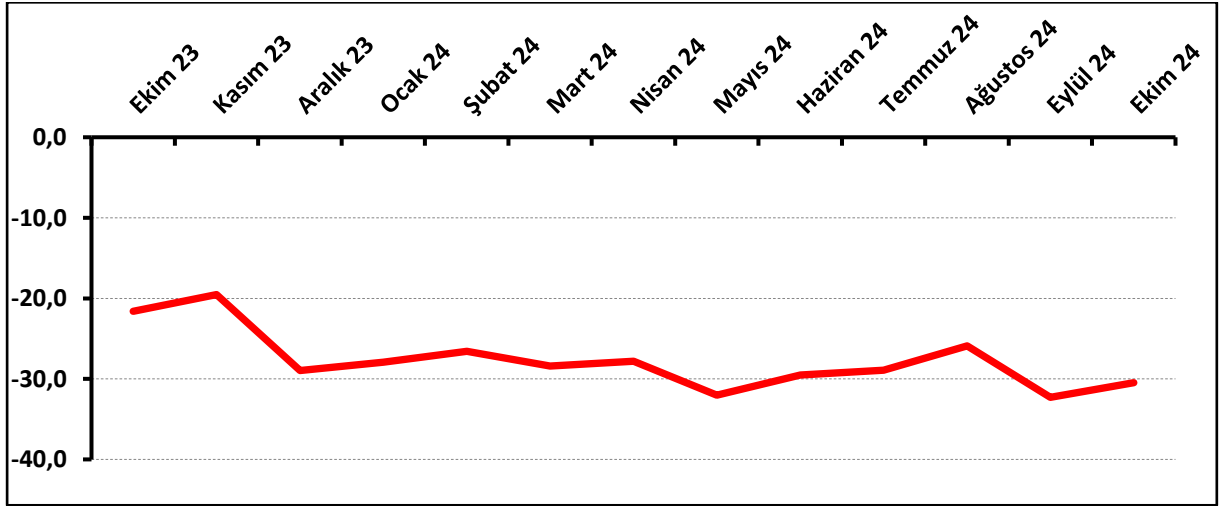
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-14,3	-9,3	-8,5	-13,0	-6,6	-8,5	3,9	-3,6	3,8	13,1	4,4	4,1
2023	-8,8	7,8	-6,3	4,8	-0,9	-1,0	-13,8	-5,3	2,1	-19,7	-10,4	-9,4
2024	-10,9	-11,0	-1,7	-7,1	-6,8	-0,5	-2,2	0,2	-12,7	-1,8		

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler geçen yıla kıyasla kötümser

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Ekim 2024'te -30,5 puan değerini alarak Eylül 2024'e göre 1,8 puan artarken Ekim 2023'e göre 8,9 puan azaldı.

Ekim 2024'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 21,3'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 54,4 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 24,3 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ekim 2023 – Ekim 2024)

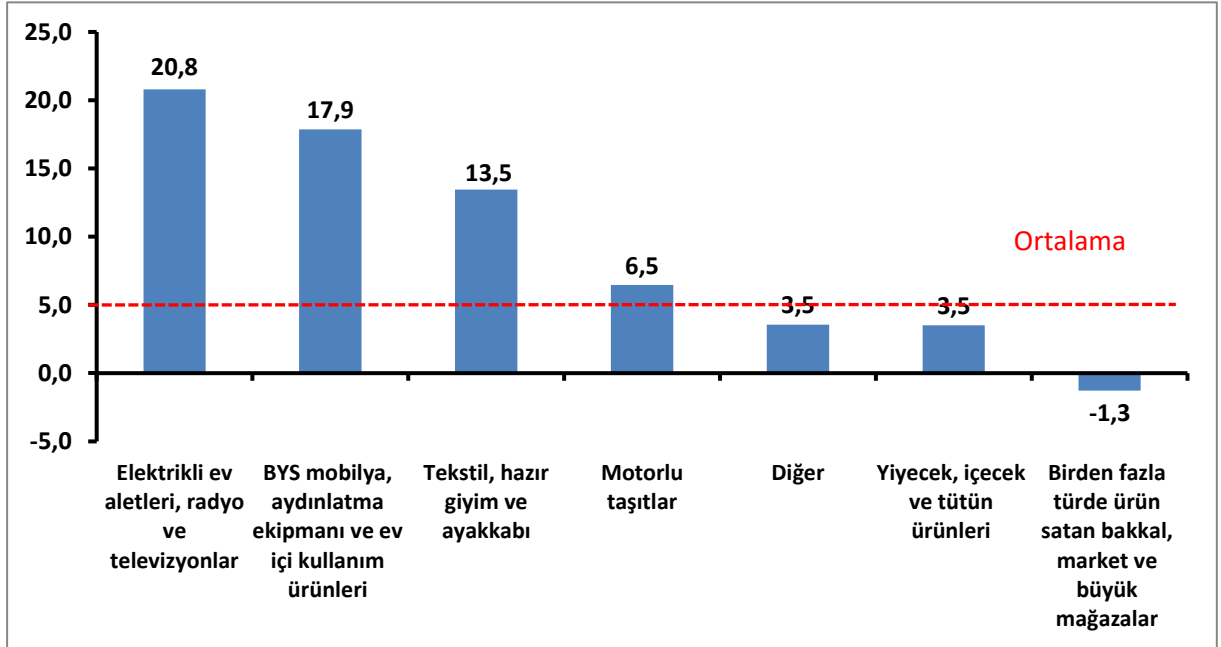
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-54,6	-64,9	-61,4	-65,8	-59,4	-70,2	-25,6	-27,5	-40,5	-53,4	-5,8	-66,0
2023	-42,4	-2,5	-37,2	-30,4	-51,1	-59,1	-59,9	-72,9	-33,2	-21,6	-19,5	-29,0
2024	-27,9	-26,6	-28,4	-27,8	-32,0	-29,5	-28,9	-25,9	-32,3	-30,5		

Perakende güveni sadece “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ekim 2024’te, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ise ortalamanın altında değer aldı.

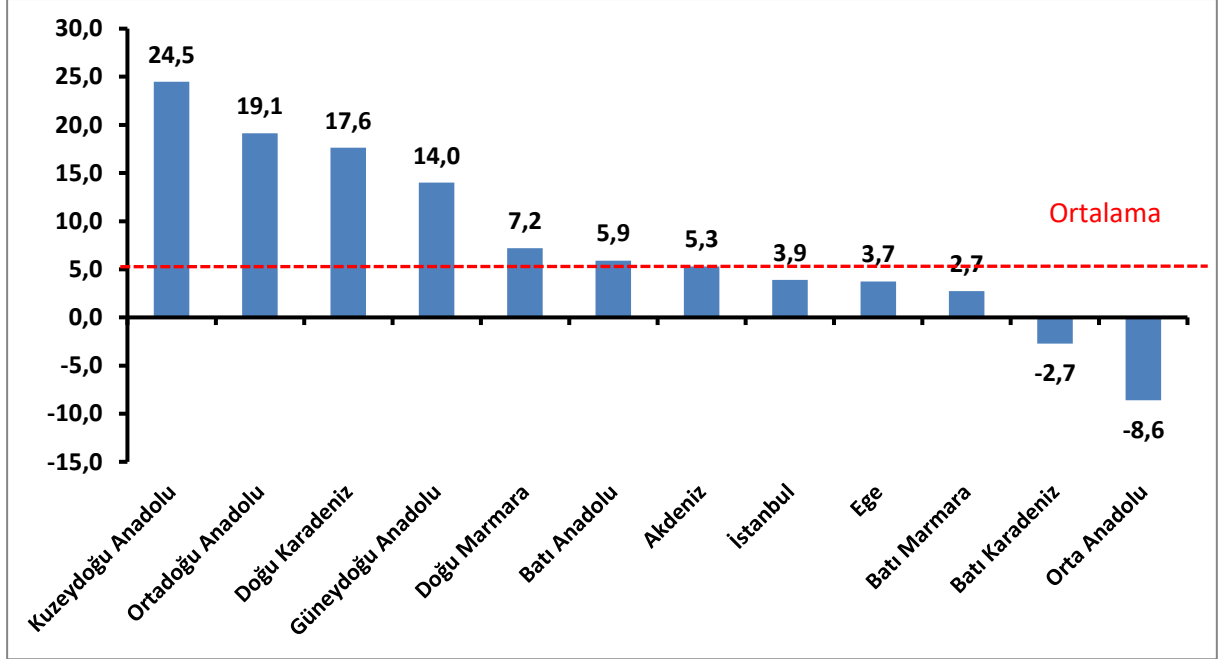
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ekim 2024’te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en fazla Orta Anadolu'da azaldı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında Ekim 2024'te Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu, Doğu Karadeniz, Güneydoğu Anadolu, Doğu Marmara ve Batı Anadolu bölgelerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken Akdeniz, İstanbul, Ege, Batı Marmara, Batı Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinde ise ortalamanın altında gerçekleşti.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Ekim 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*

* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendecilerin satış fiyatı beklentisi yükseldi

TEPE anketine soru bazında ve alt endekslerin denge değerleri olarak bakıldığında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi değerlendirmelerinde ve geçen yılın aynı dönemine göre işlerin durumu karşılaştırmalarında endekslerin yüksek oranlı negatif değerler alması dikkat çekmektedir. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi ise yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Eğilimler incelendiğinde ise, Ekim 2024'te "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "geçen yıla göre işlerin durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Ekim 2023'e kıyasla iyileşirken, satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı ise arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "mevcut stok düzeyi" ve "önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Eylül 2024'e kıyasla olumlu yönde değişirken "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 10/2023	Endeks 09/2024	Endeks 10/2024	Bir önceki aya göre değişim 10/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 10/2024
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-45,7	-43,9	-48,8	-4,9	-3,1
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	14,5	16,2	16,1	-0,1	1,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-14,5	-10,9	-2,8	8,1	11,7
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-19,7	-12,7	-1,8	10,9	17,9
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-5,4	4,5	2,6	-1,9	8,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	49,0	55,9	60,9	5,0	11,9
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-21,6	-32,3	-30,5	1,8	-8,9
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	6,9	2,6	3,0	0,4	-3,9

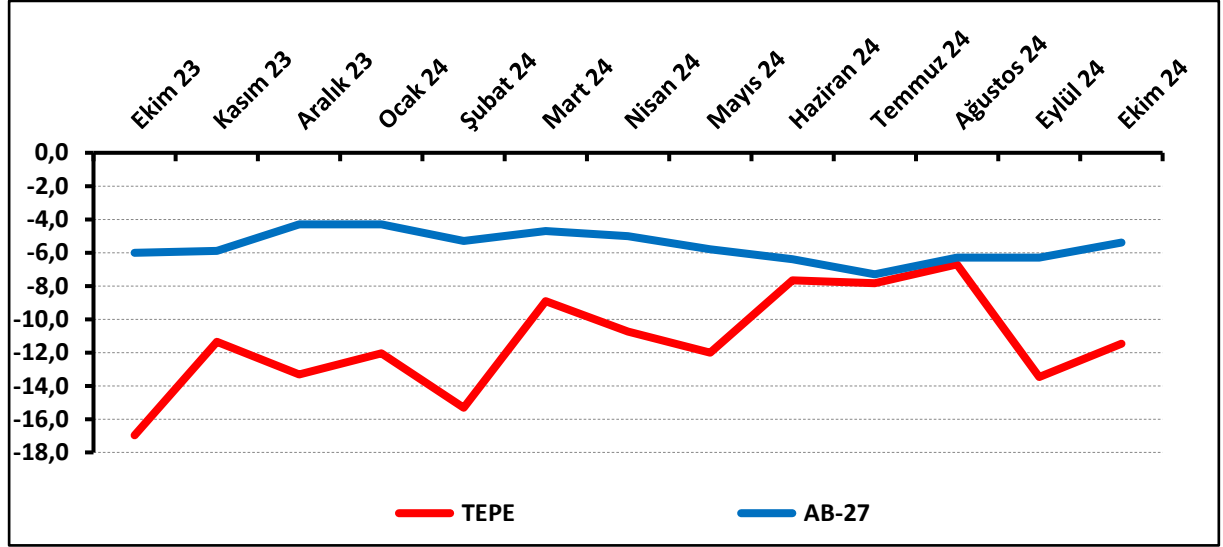
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

Mart 2022'den bu yana olumsuz görünüm gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Ekim 2024'te de -5,4 puan değerini aldı. Değişim, bir önceki aya göre 0,9 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 0,6 puan artış yönünde oldu. Öte yandan TEPE, son 12 ayda negatif değerler aldı.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2023 – Ekim 2024)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	4,1	5,4	-2,2	-4,0	-3,1	-3,4	-5,5	-5,0	-6,9	-5,9	-5,7	-3,2
2023	-1,4	-0,9	-1,8	-1,2	-4,6	-5,0	-3,4	-4,3	-4,8	-6,0	-5,9	-4,3
2024	-4,3	-5,3	-4,7	-5,0	-5,8	-6,4	-7,3	-6,3	-6,3	-5,4		

Ekim 2024'te perakende güveni yıllık değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde değer aldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde ekim ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke İsveç oldu. İsveç'i Slovakya ve Danimarka takip etti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de 0,6 puan, Euro Bölgesi'nde ise -0,1 puan oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Malta'da yaşandı; bölge ortalamalarındaki değişim ise AB-27'de 0,9 puan, Euro Bölgesi'nde 1,0 puan oldu. Türkiye'nin perakende güveni yıllık değişiminde AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde olduğu görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ekim 2023 ve Eylül 2024'e göre)

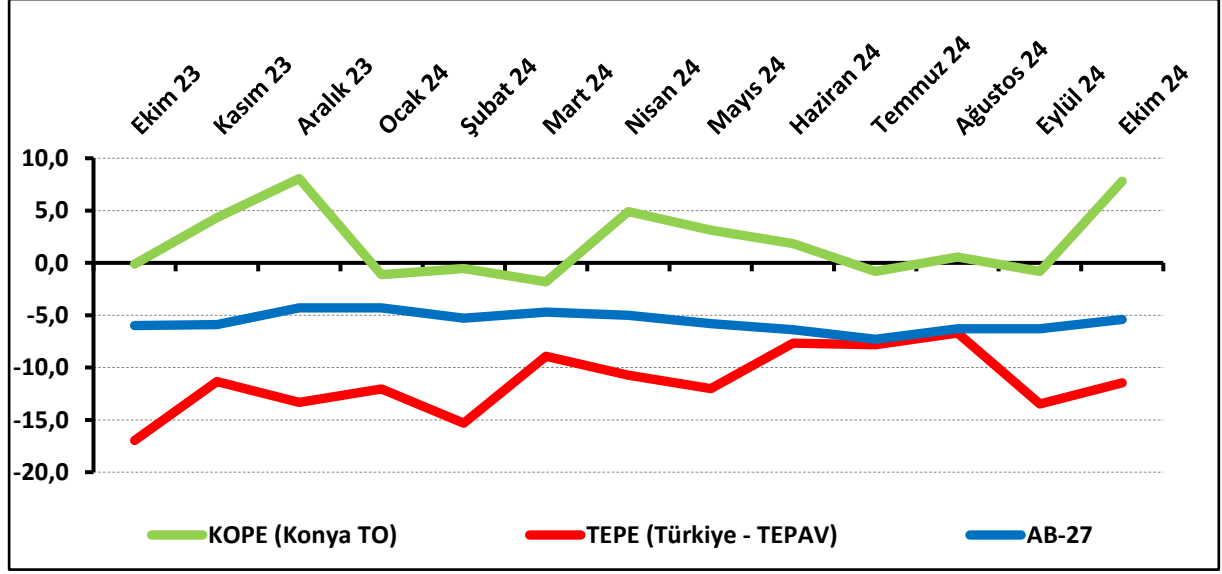
Ülkeler	Ekim 2023'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Eylül 2024'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İsveç	15,5	0,0
Slovakya	11,9	5,8
Danimarka	11,7	8,4
Makedonya Cumhuriyeti	10,3	5,1
Belçika	10,2	1,7
Avusturya	6,4	8,9
Romanya	5,7	0,7
Türkiye	5,5	2,0
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	2,5	-1,1
Letonya	2,4	1,9
Fransa	2,0	0,9
Arnavutluk	2,0	-1,7
Sırbistan	1,6	0,4
Hırvatistan	1,1	-1,8
Çek Cumhuriyeti	0,7	-5,0
AB-27	0,6	0,9
Litvanya	0,5	-1,3
Malta	0,5	13,3
Bulgaristan	0,1	-2,5
İtalya	0,1	1,6
Portekiz	0,0	1,2
Euro Bölgesi-19	-0,1	1,0
Polonya	-1,3	-0,3
Almanya	-1,8	0,2
Finlandiya	-2,0	5,9
Hollanda	-4,2	1,5
Estonya	-4,5	5,4
Macaristan	-5,0	-1,3
Karadağ	-6,0	-5,4
Yunanistan	-7,9	-8,0
Slovenya	-12,5	-6,0

*Sıralama Ekim 2023 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Ekim 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 7,9 puan, bir önceki aya göre 8,6 puan artışla 7,8 puan değerini aldı. KOPE, ekim ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2023 – Ekim 2024)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	11,1	2,7	3,4	9,0	9,4	4,3	6,7	7,9	10,5	11,6	5,3	5,9
2023	1,6	11,7	11,5	12,8	14,2	9,8	-1,3	-2,0	2,7	-0,1	4,3	8,1
2024	-1,1	-0,6	-1,8	4,9	3,1	1,9	-0,8	0,6	-0,8	7,8		